

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

NOAH AS
Postboks 317
3081 HOLMESTRAND

Deres ref

Vår ref
18/2-

Dato
13. juli 2018

Fastsettelse av planprogram for konsekvensutredning av et mulig deponi for nøytralisert og stabilisert uorganisk farlig avfall i Brevik

Klima- og miljødepartementet viser til oversendelse fra NOAH av 15. juni 2018 med vedlagt revidert forslag til planprogram for et mulig deponi for nøytralisert og stabilisert uorganisk farlig avfall i Dalen gruve i Brevik, samt sammendrag av høringsuttalelsene i saken.

Klima- og miljødepartementet er i brev av 11. januar 2017 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, oppnevnt som ansvarlig myndighet for å fastsette et planprogram for et mulig deponi i Brevik, jf. §15 i forskrift om konsekvensutredninger av 19. desember 2014 (tilsvarende § 31 i gjeldende forskrift av 21. juni 2017).

Bakgrunn

Ut fra nasjonale mål og internasjonale forpliktelser mener Klima- og miljødepartementet det er viktig å sikre at det opprettholdes en nasjonal behandlingsskapasitet for farlig avfall når dagens deponi på Langøya er fullt. I utgangspunktet er det næringslivets ansvar å finne en løsning for sitt farlige avfall. Tidligere forsøk på å etablere deponi for farlig avfall ble i 2015 stanset av Porsgrunn kommune. Dette var bakgrunnen for at Miljødirektoratet fikk i oppdrag av Klima- og miljødepartementet å vurdere mulige lokaliteter for et nytt deponi for farlig avfall.

Dalen gruve i Brevik var en av fire alternative lokaliteter som Miljødirektoratet vurderte å kunne være egnet til et fremtidig deponi for farlig avfall, jf. anbefalingen til Klima- og miljødepartementet av 2. mai 2016. De øvrige lokalitetene som ble vurdert å kunne være egnet ligger i Kvinesdal, Nesset og Sokndal kommune. Anbefalingen fra Miljødirektoratet var basert på overordnede vurderinger, og understreket behovet for videre konsekvensutredning av lokalitetene.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Hav- og
forurensningsavdelingen

Av de fire kommunene som ble vurdert å kunne ha aktuell lokalitet, var det kun Nesset kommune som satt i gang en planprosess med konsekvensutredning. I desember 2016 vurderte Klima- og miljødepartementet at det også var behov for at det ble gjennomført en konsekvensutredning av et mulig deponi i Brevik for å styrke kunnskapsgrunnlaget i saken, og for å få belyst flere alternativer.

Høring og offentlig ettersyn av planprogrammet:

Det er forslagsstiller NOAH, som har utarbeidet forslag til planprogram for et mulig deponi i Brevik. Forslaget til planprogram var på høring og offentlig ettersyn i perioden 13. desember 2017 – 31. januar 2018. Høringen ble gjennomført av Klima- og miljødepartementet. Det ble i løpet av høringsperioden avholdt et åpent møte om deponiplanene i Brevik. Det kom inn over 200 høringsuttalelser til forslag til planprogram fra blant annet kommuner, statlige myndigheter, interesseorganisasjoner og privatpersoner. Forslagsstiller har gjennomgått og oppsummert høringsinnspillene i saken, og dette er samlet i et eget dokument. Dokumentet går systematisk gjennom alle høringsinnspillene og kommenterer betydningen for innholdet i planprogrammet og for hva som skal utredes. Som følge av høringen har NOAH revidert planprogrammet, og enkelte nye tema er tatt inn. Sammendrag av høringsuttalelsene og revidert forslag til planprogram ble oversendt KLD 15. juni 2018.

Departementets vurdering

Klima- og miljødepartementet har i etterkant av høringen av planprogrammet hatt dialog med NOAH om bearbeiding av og oppdatering av planprogrammet i lys av høringsuttalelsene.

Planprogrammet er for enkelte temaer bearbeidet som følge av innkomne høringsinnspill. Barn og unges oppvekstvilkår og interesser på land, friluftsliv og rekreasjon på land, og kulturminner i sjø er tatt med som nye utredningstemaer. Det er også flere steder tatt inn ny tekst for å oppdatere/presisere ulike forhold som resultat av høringsuttalelsene. Mange innspill er vurdert som allerede ivaretatt gjennom forslaget til planprogram og de forslagene til utredninger som fremgår der. En del høringsinnspill tar også opp forhold som er utenfor prosessen med konsekvensutredningen og medfører dermed ikke endringer for planprogrammet.

Høringsuttalelsene viser at det er betydelig motstand mot etablering av et deponi for farlig avfall i Brevik. En rekke høringsuttalelser uttrykker bekymring for ulike elementer knyttet til geologiske og hydrogeologiske forhold, i tillegg til at det uttrykkes bekymring for alvorlige negative konsekvenser forbundet med et eventuelt deponi. En viktig hensikt med konsekvensutredningen vil være å belyse gruvens egnethet, og dette vil bli grundig utredet i konsekvensutredningen, i tråd med fastsatt planprogram. Konsekvensutredningen vil også beskrive mulige avbøtende tiltak for å begrense eventuelle negative virkninger for omgivelsene.

Flere ber om at omdømme tas inn som en temautredning i planprogrammet. Disse innspillene synes å bygge på en forutsetning om at et deponi vil få alvorlige negative

konsekvenser i regionen. Departementet viser til at hensikten med konsekvensutredningen er å belyse konsekvenser tiltaket vil kunne få. Et deponi vil også kreve utslippstillatelse etter forurensningsloven der det stilles strenge krav til virksomheten. Et fremtidig deponi i Brevik kan bare etableres dersom konsekvensene vurderes som akseptable. Departementet mener derfor at omdømme ikke naturlig inngår som en egen temautredning i konsekvensutredningen. De økonomiske ringvirkningene av tiltaket vil belyses i konsekvensutredningen.

Det er også flere høringsinstanser som viser til spørsmål om rettigheter til gruvene, og ber om at eierforhold utredes som en del av konsekvensutredningen. Dette er problemstillinger som må avklares ved en eventuell gjennomføring av tiltaket, men som ikke er en del av konsekvensutredningen som har til hensikt å vurdere lokalitetens egnethet og mulige konsekvenser av tiltaket.

Problemstillinger rundt økt gjenvinning av farlig avfall fremfor etablering av et nytt deponi for farlig avfall blir også reist i høringen. Økt gjenvinning av farlig avfall er positivt og er også noe miljømyndighetene arbeider for. Imidlertid vil det i overskuelig fremtid produseres farlig avfall som må behandles og deponeres på en forsvarlig måte. Det er en nasjonal målsetting at farlig avfall skal behandles forsvarlig. Det er derfor behov for at det opprettholdes behandlingsskapasitet for farlig avfall også etter 2022. Dette er viktig for norsk industri, og Norge har også internasjonale forpliktelser knyttet til behandling av eget farlig avfall.

Gjennom høringen bes det også om at planprogrammet ikke fastsettes, og at konsekvensutredningen ikke gjennomføres. Departementet merker seg disse synspunktene, men vurderer det som nødvendig at en konsekvensutredning av tiltaket gjennomføres for å få styrket kunnskap om deponialternativet i Brevik.

Det stilles også spørsmål ved statens rolle. Klima- og miljødepartementet vil påpeke at uavhengig av om det er en offentlig eller privat aktør som skal gjennomføre et tiltak, er det ved viktige nasjonale hensyn gitt bestemmelser som åpner for at staten helt eller delvis kan overta kommunens oppgaver i saker etter plan- og bygningsloven. Det er også slik at næringslivet selv har ansvar for å etablere nødvendig infrastruktur for å håndtere eget avfall, også farlig avfall. Det er derfor ikke en statlig oppgave å etablere og drive deponi for farlig avfall.

Gjennom høringen er det også reist spørsmål ved det rettslige grunnlaget for den igangsatte prosessen og statens involvering. Å få etablert et nytt deponi for farlig avfall er vurdert som et viktig nasjonalt hensyn og staten har derfor grunnlag for å overta rollen som ansvarlig myndighet for å fastsette planprogrammet. I denne saken skal Klima- og miljødepartementet fastsette planprogrammet som grunnlag for en konsekvensutredning av tiltaket, men departementet er ikke planmyndighet i saken. Plan- og bygningsloven åpner også for at planprogram for et tiltak kan fastsettes som grunnlag for senere oppstart av planarbeidet. Det er hittil ikke varslet planoppstart eller igangsatt planarbeid i henhold til kravene i plan- og bygningsloven.

Konklusjon

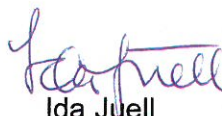
Etter Klima- og miljødepartementets vurdering gir revidert forslag til planprogram, datert 13. juni 2018, et godt grunnlag for videre arbeid med konsekvensutredningen. Klima- og miljødepartementet fastsetter med dette planprogrammet for et mulig deponi for farlig avfall i Dalen gruve i Brevik med hjemmel i § 16 i forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven.

Det bes om at det fastsatte planprogrammet og sammendrag av høringsuttalelser gjøres tilgjengelig på NOAHs nettsider. Dette vil også legges ut på Klima- og miljødepartementets nettside. De som har avgitt høringsuttalelse må gjøres kjent med fastsatt planprogram, og vi ber om at NOAH sørger for dette.

Med hilsen

Hæge Andenæs (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ida Juell
avdelingsdirektør

Kopi:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Porsgrunn kommune

Vedlegg:
Planprogram fastsatt av Klima- og miljødepartementet
Sammendrag av høringsuttalelser, datert 14. juni 2018